

Ny Bokin'i Daniela — Iraika amby fito amby telopolo amby zato

Fampahafantarana ny Hevi-dehibe Ara-paminaniana an'ireo Tondro-dalana: Hatramin'ny 1776 ka hatramin'ny 2023

Jeff Pippenger
2024-03-15

Ny fotoana fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efa-polo arivo, izay nanomboka tamin'ny 11 Septambra 2001 ary mifarana amin'ny lalàna alahady any Etazonia, no fe-potoana anatanterahana ny vokatra ny fahitana rehetra. Ny sasany amin'ireo fahitana ireo dia miiatatra hatrany amin'ny fiavian'i Kristy fanindroany, nefa na dia ireo aza izay mitranga aorian'ny lalàna alahady dia miorina amin'ny fe-potoanan'ny fanisiana tombo-kase. Ao amin'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efa-polo arivo no tanteraka amin'ny fomba lavorary ny fanekena mandrakizay. Amin'izany fe-potoana izany Kristy no manoratra ny lalàny eo amin'ny fon sy ny sain'ny olony ho mandrakizay. Izany fanisiana tombo-kase izany dia asehon'ny fampiraisana ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona, izay tsy manota.

Ny rohy ara-panoharana hoe “roanjato sy roapolo” dia maneho sady ny famerenana amin'ny laoniny no ny fitambaran'ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona. Ny roanjato sy roapolo taona manomboka amin'ny Baiboly King James ka hatramin'ny fampahafantarana ampahibemaso voalohany nataon'i William Miller tamin'ny 1831, ary ny famoahana azy tatỳ aoriana tao amin'ny Vermont Telegraph tamin'ny 1833, dia maneho ny fitambaran'ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona. Izy io dia mirakitra ny sonian'ny “fahamarinana,” izay ilay teny hebreo noforonin'ilay Mpahay Teny Mahagaga tamin'ny fampifangaroana ny litera voalohany sy faha-telo ambin'ny folo ary farany amin'ny abidia hebreo mba hamoronana ny teny hoe “fahamarinana.” Ny roanjato sy roapolo taona manomboka amin'ny 1611 sy ny Baiboly King James ka hatramin'ny 1831 sy ny famoahan'i Miller ny hafany dia maneho ny sonian'ilay Mpahay Teny Mahagaga.

Eo afovoan'ireo daty roa ireo (1611 sy 1831), ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798 dia maneho ny fanesorana ny tombo-kase amin'ny hafatra iray avy ao amin'ny bokin'i Daniela (ny Baiboly King James), izay miteraka ny fitomboan'ny fahalalana izay nitarika ho amin'ny famoahan'i Miller tamin'ny 1831. Ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798 koa dia nanamarika ny fiandohan'ny fizotry ny fizahan-toetra izay niteraka ny fikomian'ireo virijina adala, izay ambaran'i Daniela ao amin'ny toko faha-roa ambin'ny folo ho ny ratsy fanahy. Koa ny 1798 dia maneho ny isa telo ambin'ny folo, eo afovoan'ny litera voalohany sy farany, fa ny telo ambin'ny folo dia tandindon'ny fikomiana. Ny 1798 koa dia mifandray amin'ny vanim-potoanan'ny fiomanana hatramin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798, dia ny fotoan'ny farany.

Tahaka ny amin'ny rohy roa-jato sy roapolo taona an'i Miller, ny taona 1776 koa dia voamariky ny famoahana araka an'Andriamanitra, dia ny Fanambaràna ny Fahaleovantena, ary manomboka

vanim-potoana iray izay mifarana amin'ny 1798 amin'ny famoahana ny Alien and Sedition Acts. Ny roa-jato sy roapolo taona ao amin'ny rohy ara-tandindon'i Miller momba ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona dia ampifandraisin'ny taona 1798 amin'ny roa amby roapolo taona fiomanana, hatramin'ny famoahana ny Fanambaràna ny Fahaleovantena ka hatramin'ny famoahana ny Alien and Sedition Acts tamin'ny 1798. Satria ny roa amby roapolo dia ampahafolon'ny roa-jato sy roapolo, na ampahafolon-karena amin'ny roa-jato sy roapolo; ny isa roa amby roapolo, tahaka ny isa roa-jato sy roapolo, dia maneho ny rohin'ny maha-Andriamanitra amin'ny maha-olombelona.

Ny roanjato sy roa-polo taona an'i Miller dia mitondra ny mariky ny fahamarinana, tahaka izany koa ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, ary ny vanim-potoanan'ny fiomanana hatramin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798 dia mitondra io marika io ihany koa, satria ny taona afovoany, dia ny 1789, no manamarika ny famoahana ny Lalàm-panorenana izay nohamarinin'ireo zanatany telo ambin'ny folo.

Ny rohy nataon'i Miller izay nanomboka tamin'ny 1611 ary nifarana tamin'ny 1831, ka nahitana ny afovoany tamin'ny 1798, dia mifandray amin'ny fe-potoana roa amby roapolo taona manomboka amin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798, izay manana ny afovoany amin'ny 1789. Ireo daty dimy rehetra ireo—1611, 1776, 1789, 1798 ary 1831—dia asehon'ny asa famoahana boky. Ny datin'ny fe-potoam-panomanana dia ahitana ny ampahafolon'ny roa amby roapolo taona, dia ny 1776 ka hatramin'ny 1798, ary io fe-potoana io dia maneho ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efapolo arivo, izay no fotoana anambarana ny firaisan'ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona. Ny fe-potoana roanjato sy roapolo taona an'i Miller, ary ny fe-potoam-panomanana roa amby roapolo taona manomboka amin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798, dia samy maneho ny rohy mampifandray ny maha-Andriamanitra amin'ny maha-olombelona.

Ny fotoana fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia nanomboka tamin'ny 11 Septambra 2001 ary nomarihin'ny finoana silamo amin'ny loza fahatelo namely ny tany ara-panahy be voninahitra. Roa amby roapolo taona tatỳ aoriana, tamin'ny 7 Oktobra 2023, ny finoana silamo amin'ny loza fahatelo dia namely indray ny tany be voninahitra ara-bakiteny sy tandindona. Amin'ilay lalàna Alahady ho avy tsy ho ela dia ho tanteraka ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, ary ny finoana silamo amin'ny loza fahatelo dia hamely indray an'i Etazonia.

Ny fotoana fanisiana tombo-kase dia manomboka amin'ny fanafihan'ny finoana silamo ilay biby avy amin'ny tany, ary mifarana amin'ny fanafihan'ny finoana silamo ilay biby avy amin'ny tany. Eo afovoany kosa, ny finoana silamo amin'ny loza fahatelo dia namely ny firenen'Isiraely, izay ara-Baiboly dia aseho amin'i Joda. Joda no tany be voninahitra ara-bakiteny fahiny ao amin'ny Baiboly, ary i Etazonia no tany be voninahitra ara-panahy ankehitriny.

Ny fikapohana telo nataon'ny Islamo dia samy notanterahina hanohitra ny tany be voninahitra avokoa. Ny voalohany sy ny farany dia namely ny tany be voninahitra ara-panahy maoderina, ary ny fikapohana afovoany kosa dia notanterahina hanohitra ny tany be voninahitra ara-bakiteny

fahiny. Ny mariiky ny fotoana afovoany dia fanafihana natao tamin'ny firenena maoderinan'i Isiraely, ary tamin'ny fanomboana ny Mesiany dia tonga tandindon'ny fikomiana i Isiraely ara-bakiteny, araka ny asehon'ny litera fahatelo ambin'ny folo amin'ny abidia hebreo.

Ny vanim-potoanan'ny fiomanana nanomboka tamin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798 dia mifandray koa amin'ireo roanjato sy roapolo taona momba ny fihetsiky ny anjely fahatelo; satria, manomboka amin'ny 1776 amin'ny Fanambaràna ny Fahaleovantena, ka hatramin'ny 1996 sy ny famoahana ny gazetiboky The Time of the End, dia roanjato sy roapolo taona izany. Eo afovoan'izany tantara izany no misy ny fotoanan'ny farany tamin'ny 1989, izay manamarika ny fikomian'ireo virijiny adala ratsy fanahy. Koa noho izany, ny 1611, 1776, 1789, 1798, 1831, 1989, 1996, 2001, 2023 ary ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela dia samy mari-dalana mifandray amin'ny fahamarinana fa ny maha-Andriamanitra atambatra amin'ny maha-olombelona dia tsy manota. Mari-dalana folo, ka ny roa amin'ireo dia averina indroa.

Ny isa folo dia isa maneho fitsapana, ary rehefa ampiarahinao ny daty roa averina, dia ny 1776 sy 1798, dia mahazo fitambaran-tsoritra roa ambin'ny folo ianao, izay maneho ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Ireo soritra rehetra ireo dia samy miresaka ny fizotry ny fitsapana ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, izay mitranga hatramin'ny 11 Septambra 2001 ka hatramin'ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela, izay anatanterahan'i Kristy ny asan'ny anjely fahatelo amin'ny fampiraisana ny maha-Andriamanitra Azy amin'ny maha-olombelona an'ilay iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, izay, mandritra ny sisa rehetra amin'ny mandrakizay, dia tsy manota. Mazava ho azy fa ireo izay, araka ny filazan'i Isaia azy, mifidy ny "hahita amin'ny masonry, sy handre amin'ny sofiny, ary hahalala amin'ny fony, ka hibe-baka, dia ho sitrana" ihany no afaka mahita izany zava-misy izany.

Tamin'ny 22 Oktobra 1844 dia tonga ny anjely fahatelo, rehefa tonga tampoka tao amin'ny tempoliny Kristy mba hanatanteraka ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo. Nisy andiana Millerita nanaraka an'i Kristy ho ao amin'ny Efitra Indrindra Masina tamin'izany, na dia nitsahatra tsy nanaraka ny mazava mandroso avy amin'ny anjely fahatelo aza izy ireo tatỳ aoriana ka namerina ny fikomian'i Kadesy voalohany, ary voatendry hirenireny any an-efitry Laodikia mandra-pahafatin'izy rehetra.

Rehefa niditra tampoka tao amin'ny Efitra Masina Indrindra Kristy, ny fitambaran'ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona dia naneho ny asa izay efa vonona hotanterahiny, ary izany asa izany dia naseho ara-panoharana tamin'ilay Mpandahateny Mahagaga miaraka amin'ny vavolombelona roa. Ireo vavolombelona ireo dia Habakoka sy Jaona. Ao amin'ny toka FAHAROA andininy FAHA-ROAPOLO, amin'izy roa tonta, dia aseho ny 22 Oktobra 1844. Ny iray dia nanasongadina ny asan'ny fanavotana (fampihavanana ho iray), izay nanomboka tamin'io daty io, ary ny iray kosa dia nanondro tempoly iray izay tsy maintsy hodiovina.

Ny tempoly izay nahatongavany tampoka dia asehon'ilay tempoly izay nohitsahin'ny hery isan'andro (paganisma) sy ny fahavetavetana mahamay laos (papaizma). Ny tempoly koa dia nisolo tena an'i Kristy, izay ilay tempoly rava, ary natsangana indray tamin'ny andro telo. Izy koa dia nisolo tena ny tempolin'ny Millerita, izay naorina nandritra ny enina amby efapolo taona,

hatramin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844. Izy koa dia nisolo tena ny tempolin'olombelona, izay voalamina amin'ny alalan'ny kromôzôma enina amby efapolo ary mamaritra sy mifehy ny firafitry ny fototarazon'ny vatan'olombelona. Tsy kisendrasendra akory ny hoe soloina tanteraka isaky ny roa arivo sy diman-jato sy roapolo andro ny sela tsirairay ao amin'ny vatan'olombelona.

Amin'ireo fanoharana masina rehetra momba ny tempoly ireo, izay maneho ny asan'i Kristy amin'ny fampiraisana ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona, dia ny maha-Andriamanitra hatrany no mialoha ny maha-olombelona. 1611 no mialoha ny 1831. 1776 no mialoha ny 1798. 1776 no mialoha ny 1996. 2001 no mialoha ny 2023. Ny Millerita dia nanaraka an'i Kristy ho any amin'ny Efitra Masina Indrindra. Tamin'ny voalohany Andriamanitra nahary ny olona.

Isika izao dia hiverina indray handinika ireo mari-pamantarana telo tamin'ny 1776 sy 1789 ary 1798, izay maneho ny vanim-potoanan'ny fiomanana izay tandindon'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase. Ny vanim-potoana voalohany, izay asehon'ny 1776, dia ny Fanambaràna ny Fahaleovantena sy ny vanim-potoanan'ireo Kongresy Kaontinantaly roa; ary ny vanim-potoana faharoa, izay asehon'ny 1789, dia ny Lalàm-panorenana sy ny vanim-potoanan'ny Articles of Confederation hatramin'ny 1798.

Ny zava-miafin'ny sarin'ny bibidia, izay ilay fahamarinana fa ny loha fahavalo dia avy amin'ireo loha fito, dia aseho mazava ao amin'ireo vanim-potoana roa tonta. Aseho mazava koa izany ao amin'ny mari-pamantaran-telo amin'izany tantara izany, saingy io mari-pamantaran-telo io dia miresaka ny amin'ilay fahavalo, izay avy amin'ireo fito, araka ny fahatanterahany ao amin'ny fahefana papaly. Ireo vanim-potoana roa voalohany dia maneho ny fahatanterahan'ilay fahavalo, izay avy amin'ireo fito, ao anatin'i Etazonia.

Étazini dia misy tandroka roa; ny iray dia mifamatotra amin'ny lehilahy, ary ny iray kosa amin'ny vehivavy. Ny lehilahy dia ny fahefana ara-politika; izy no tandroka Repoblikana. Ny vehivavy dia ny fahefana ara-pivavahana; izy no tandroka Protestanta. Koa noho izany, ny vanim-potoana asehon'ny 1776 sy ny Fanambaràna ny Fahaleovantena dia maneho ny tandroka Protestanta, fa ny maha-Andriamanitra mandrakariva no mialoha ny maha-olombelona. Ary ny vanim-potoana asehon'ny 1789 sy ny Lalàm-panorenana dia maneho ny tandroka Repoblikana.

Tamin'ny taona 2020, dia novonoin'ny herin'ilay dragona maoderina satanika tsy mino an'Andriamanitra ireo tandroka roa. Ny tena tandroka Protestanta dia novonoina tamin'ny 18 Jolay 2020, ary ny tandroka Repoblikana dia novonoina taorian'izany tamin'ny 3 Novambra 2020. Tamin'ny taona 2023, dia nijoro ny vavolombelona roa, ary nanomboka natahotra izao tontolo izao izay efa nifaly tamin'ny fatin'izy ireo.

Tamin'ny taona 2023 no nanombohan'ny asa farany amin'ny fanisiana tombo-kase ireo iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina ao amin'ny taranaka farany amin'ny tantaran'ny tany. Ny maha-Andriamanitra dia atambatra amin'ny maha-olombelona ankehitriny ho mandrakizay, raha ireo mahatoky amin'ny andro farany kosa mamerina ho mandrakizay ny endrik'i Kristy.

Tamin'ny taona 2023 no nanombohan'ny asa farany amin'ny fampiraisana ny Fiangonana nihemotra tamin'ny finoana sy ny Fanjakana nihemotra tamin'ny finoana ao amin'ily firenena asehon'ny bibidia avy amin'ny tany. Ny rafitry ny fahefana asehon'ny fahefan'ny papa, izay ahitana Fiangonana nihemotra amin'ny finoana manapaka Fanjakana nihemotra amin'ny finoana, dia efa najoro tamin'izany, ka namerina namolavola ny sarin'ily bibidia.

Ny fitsapana lehibe ho an'ireo izay efa nantsoina dia ny fitsapana amin'ny fahitana ny fiforonan'ny sarin'ily bibidia, araka izay asehon'ny “feo, helatra, kotroka” sy ny “horohoron-tany” ho avy. Ny andron'ny fanisiana tombo-kase dia ilay fotoana izay hahatanterahan'ny fahitana rehetra amin'ny vokany lavorary (fahatanterahany). Tao amin'ny vanim-potoanan'ny fiomanana hatramin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798, izay tandindon'ny andron'ny fanisiana tombo-kase, dia nisy kodiarana tao anatin'ny kodiarana, izay anisan'ily fahitana hitan'i Ezekiela raha nijery tao amin'ny Toerana Masina Indrindra izy, tamin'ny andron'ny fanisiana tombo-kasen'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Ireo kodiarana ireo dia faritan-dRahavavy White ho ny “fifamatorana sarotra eo amin'ny fizotry ny zava-miseho eo amin'ny olombelona.” Ny vanim-potoanan'ny fiomanana nanomboka tamin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798 dia nahitana sasany tamin'ireo “fifamatorana sarotra eo amin'ny fizotry ny zava-miseho eo amin'ny olombelona” ireo, ka tokony ho marihina.

Ny iray dia mifandray amin'ny fahamarinana fa i Frantsa Revolisionera dia tandindon'i Etazonia. Samy mametraka ny fahefan'ny papa eo amin'ny seza fiandrianan'ny tany ireo firenena roa tonta, ary samy manaisotra azy hiala eo koa. Samy manokana ny heriny ara-tafika sy ara-toekarena izy roa tonta mba hanatanterahana izany asa izany. Samy manafonana tampoka ny fivavahana efa niorina ao aminy izy roa tonta mba ho tonga Katolika. Samy iharan'ny “horohoron-tany” izay manongana ny governemanta efa niorina ao aminy ireo firenena roa tonta. Mifamatotra amin'ny taona 1789 ny tantaran'ireo firenena roa tonta, satria tamin'ny 1789 no nanombohan'ny Revolisiona frantsay ary nanan-kery ny Lalàm-panorenan'i Etazonia.

Naharitra folo taona ny Revolisiona Frantsay. Nisondrotra teo amin'ny fitondrana i Napoléon Bonaparte nandritra ny dingana faramparan'ny Revolisiona Frantsay. Lasa mpitarika ara-tafika nalaza izy ary nandray anjara lehibe teo amin'ny fitondram-panjakana frantsay taorian'ny fanonganam-panjakana nahomby nataony tamin'ny 9 Novambra 1799, izay nitarika azy ho tonga Konsily Voalohany tao amin'ny Repoblika Frantsay.

Tamin'ny vanim-potoana faharoa amin'ily fotoana fiomanana, nanomboka tamin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798, ilay lehilahy izay fahavalo (tsy araka ny filaharana), nefa avy tamin'ny fito, dia i John Hancock. Izy dia iray tamin'ireo filoha valo tao amin'ny vanim-potoana faharoa izay asehon'ny taona 1789 (taonan'ny Revolisiona Frantsay). Izy irery ihany tamin'ireo filoha valo ireo no efa nitondra tamin'ny maha-filoha azy koa tao amin'ny vanim-potoana voalohany, izay asehon'ny 1776. Amin'io heviny ara-paminaniana io dia izy no fahavalo, nefa avy tamin'ny fito.

Izy no famantarana ny vanim-potoanan'olombelona, fa ny vanim-potoana voalohany dia maneho ny maha-Andriamanitra, koa izy no famantarana mampifamatotra ireo vanim-potoana roa tonta (ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona). Ny soniany no sonia malaza indrindra eo amin'ny tantaran'ny olombelona, ary naneho mihoatra noho ny fahaizany manoratra mahatalanjona izany.

Ny sonia nataon'i John Hancock teo amin'ny Fanambaràna ny Fahaleovantena no sonia malaza indrindra eo amin'ny tantara. Nanjary marika fanta-daza ny soniany lehibe sy miharihary, ka maneho ny fahaleovantenan'i Amerika sy ny fanoheran'ireo zanatany amerikanina ny fitondrana britanika. I Hancock, izay Filohan'ny Kaongresy Kontinantal tamin'ny fotoana nanaovana sonia ny Fanambaràna tamin'ny 1776, dia voalaza fa nanao sonia ny anarany tamin'ny fomba nisongadina mba hahafahan'ny Mpanjaka George III mamaky izany na dia tsy mampiasa ny solomasony aza, ka naneho ny fahasahiany sy ny fanoloran-tenany tamin'ny raharahan'ny fahaleovantena.

I Hancock dia iray tamin'ireo filoha valo tamin'ilay vanim-potoana asehon'ny 1789, nefa izy koa dia isan'ireo fito lahy izay filoha tamin'ilay vanim-potoana asehon'ny 1776. Izy no filoha tamin'ny fotoana nanasoniavana ny Fanambaràna ny Fahaleovantena. Hancock no mampifamatotra ireo vanim-potoana roa ireo amin'ny soniany maha-olona, ary hita ao amin'ny tantara voalohany sy ao amin'ny tantara faharoa izy. Ny tantara voalohany dia maneho ny maha-Andriamanitra, ary ny tantara faharoa dia maneho ny maha-olona, ary ilay sonia mampifamatotra ireo tantara roa ireo dia ny sonian'ilay Mpandalina Fiteny Mahagaga izay nampiasa fitaovana maha-olona mba hampiray ny vanim-potoana masina asehon'ny 1776 amin'ilay vanim-potoana maha-olona asehon'ny 1789.

Misy sonia iray hafa ihany koa eo amin'ny tantaran'izao tontolo izao izay mifaninana amin'ny sonian'i Hancock eo amin'ny lafiny fahafantarana azy, ary sonia mifandray amin'ny taona 1789 sy ny Revolisiona Frantsay koa izany. Ahitana ilay karazam-pahasahiana mitovy izay nokendren'i Hancock hampitaina io sonia io, ary hita eo amin'ny tantaran'i Frantsa izany.

Raha jerena amin'ny lafiny fankatoavana maneran-tany sy ny lanja ara-tandindona, ny sonian'i Napoleon Bonaparte dia manana sata azo ampitahaina amin'ny an'i John Hancock, na dia ao anatin'ny toe-javatra ara-tantara sy ara-kolontsaina hafa aza. Napoleon, mpitarika ara-tafika sy ara-politika malaza tao Frantsa, dia namela dian-tantara lehibe teo amin'ny tantaran'i Eoropa sy izao tontolo izao, indrindra nandritra ny Ady Napoleôniana. Ny soniany, izay matetika fantatra amin'ny endriny sahisahy sy miavaka, dia tonga tandindon'ny herin'ny fiantraikany sy ireo fiovana midadasika nentiny ho an'i Eoropa, anisan'izany ny fanavaozana ara-dalàna izay fantatra amin'ny hoe Fehezan-dalàna Napoleôniana.

Tahaka ny sonian'i Hancock, izay maneho fanoherana ny fanapahan'ny Britanika sy ny fikatsahana ny fahaleovantenan'i Amerika, ny sonian'i Napoléon kosa dia maneho karazana fahasahiana sy fireharehana hafa—dia ny fanavaozana ny sisin-tany ara-politikan'i Eoropa sy ny fampiroboroboana ireo foto-kevitra revolisionera frantsay. Samy tandindon'ny anjara toeran'ireo olo-malaza ara-tantara ireo avy izy roa tonta teo amin'ny famolavolana ny anjaran'ny firenany sy ny vokatra ny asany amin'ny tantaran'izao tontolo izao amin'ny ankapobeny.

Rehefa nahita ny kodia tao anatin'ny kodia i Ezekiel, izay naneho ny fifampiankinan-javatra sarotra eo amin'ny zava-miseho amin'ny tantaran'olombelona mandritra ny tantaran'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, dia ny iray tamin'ireo kodia ireo no efa voasari-tandindona tamin'ny alalan'ny kodia iray tamin'ny 1789, raha nifanojo tamin'i Frantsa — ilay bibidia manana ny tandroky ny Egipta sy ny tandroky ny Sodoma

— ny Lalàm-panorenan'i Etazonia, ilay bibidia manana tandroka Repoblikana sy tandroka Protestanta.

Nanomboka tamin'ny 1789 ka hatramin'ny 1799, dia nohozongozonin'ny “horohoron-tany” i Frantsa, horohoron-tany izay nipoitra avy amin'ilay bibidia tsy mino an'Andriamanitra izay niakatra avy tamin'ny lavaka tsy hita noanoa. Ao amin'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, ny 1789 dia maneho ny vanim-potoana manomboka amin'ny 18 Jolay 2020, rehefa nanongana sy namono ny tandroky ny Protestantisma marina ilay bibidia tsy mino an'Andriamanitra, ary avy eo tamin'ny 3 Novambra 2020 dia nanongana sy namono koa ny tandroky ny Repoblikanisma ilay bibidia tsy mino an'Andriamanitra. Ny kodian'ny 1789 dia maneho ny kodian'ny 2020, araka ny asehon'ny 18 Jolay (maha-Andriamanitra), sy ny 3 Novambra 2020 (maha-olombelona).

Ny sonian'Andriamanitra, araka ny asehon'ny taranak'olombelona, dia hita ao amin'ireo sonia roa malaza indrindra eo amin'izao tontolo izao, izay samy mifamatotra amin'ny 1789, ary samy maneho ireo fahefana mametraka sy manaisotra ny papa eo amin'ny seza fiandrianan'ny tany. Ny 1789, amin'ny maha afovoan'ireo mari-dalana telo izay maneho ny sonian'Andriamanitra momba ny fahamarinana azy, dia mitondra ny sonian'ireo zanatany “telo ambin'ny folo” sy ny “fikomiana” tamin'ny Revolisiona Frantsay.

1789 ka hatramin'ny 1799 dia maneho ny tantaran'ny Revolisiona Frantsay, ary ny isa folo dia maneho fizahan-toetra. Ny 1789 no litera voalohan'ny “fahamarinana”, ary ny 1799 dia maneho ny litera farany amin'ny vanim-potoana tany Frantsa. Ny vanim-potoana afovoany dia voamariky ny famonoana ny mpanjakan'i Frantsa tamin'ny 1793, raha nikomy nanohitra ny fitondrany maha-mpanjaka feno fireharehana ny olom-pirenena.

“Ny filazantsaran'ny fiadanana izay nolavin'i Frantsa dia tsy maintsy hongotana tokoa, ary mahatsiravina no ho vokany. Tamin'ny 21 Janoary 1793, roanjato sy valo amby dimampolo taona hatramin'ilay andro mihitsy izay nanolorana tanteraka an'i Frantsa ho amin'ny fanenjehana ireo Mpanavao, dia nisy filaharana hafa indray, samy hafa tanteraka ny tanjony, namakivaky ny araben'i Paris.” The Great Controversy, 230.

1789 dia nanamarika ny fikomian'ilay litera fahatelo ambin'ny folo ho an'ilay bibidia manana tandroka roa an'i Etazonia, ary ny litera voalohany ho an'ilay bibidia manana tandroka roa an'i Frantsa. Ny litera afovoan'i Frantsa dia 1793, tamin'ny fotoana nanapahana ny lohan'ny mpanjakan'i Frantsa, ary Napoléon no naneho ny litera farany rehefa nandray ny fitondrana tamin'ny 1799 izy. Ny sonian'ny “fahamarinana” ao amin'ny tantaran'ny fanonganana an'i Frantsa, izay asehon'ny 1789, 1793, ary 1799, dia kodia ara-paminaniana iray izay mifamatotra amin'ny kodia ara-paminaniana an'ny 1776, 1789, ary 1798.

Samy ahitana ireo sonia roa malaza indrindra eo amin'ny tantaran'ny olombelona ny tantara roa tonta, ka mampifamatotra ny sonia avy amin'Andriamanitra hoe “fahamarinana” amin'ny sonia roa avy amin'olombelona. Ireo kodia roa ireo dia mifandray amin'ny litera fahatelo ambin'ny folo ao anatin'ny vanim-potoanan'ny fanisiana tombo-kase ireo iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, dia ilay vanim-potoana manomboka amin'ny famonoana ireo vavolombelona roa tamin'ny taona

2020 ka hatramin'ny nijoroany tamin'ny taona 2023, izay voamariky ny 7 Oktobra 2023.

Hotohizintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny fandalinantsika.